

سلافة الأئمة
عليهم السلام

۹۴۸۴۷

۸۷/۱/۱۰۲۰۷۱
۸۷/۱۰/۱۴۴

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده معماری و شهرسازی
گروه برنامه ریزی شهری و منطقه ای

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته و گرایش:

شهرسازی - برنامه ریزی شهری و منطقه ای

عنوان رساله

برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی با هدف تحلیل اثرات متقابل میراث فرهنگی و

محیط شهری پیرامون

نمونه موردی: تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن در شهر همدان

استاد راهنما

دکتر زهره عبدی دانشپور

۱۳۸۷ ۸۰۶ ۳۵

استاد مشاور

دکتر اکبر زرگر

دانشجو

طاهره متقی

تابستان ۱۳۸۷

۹۴۸۳۷

چکیده

میراث فرهنگی دارای با ارزش و غیرقابل جایگزینی است که نه تنها به یک ملت بلکه به تمامی انسان ها تعلق دارد. این دارایی با ارزش که حامل ارزش های فرهنگی و تاریخی جامعه است، بخشی از تاریخ سرزمین ها و شهرها را در برمی گیرد که با پیوند دادن نسل های امروز و فردا می تواند موجب وحدت مردم گردد. توسعه و گسترش شتابان شهرها، رشد جمعیت و نیاز به زمین (برای کاربردهای مختلفی چون مسکن، کشاورزی و زیرساخت های شهری) در بسیاری موارد نه تنها موجب تضعیف ارزش های تاریخی و فرهنگی بلکه موجب تضعیف جایگاه میراث فرهنگی در شهرها و کاهش تمایل و احساس تعلق شهروندان به میراث فرهنگی گردیده است. با توجه به چنین مساله ای، برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در شهرها ضرورت می یابد. برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی نوعی برنامه ریزی است که بر پشتیبانی و حفاظت از ارزش های میراث فرهنگی تاکید دارد و تصور جامعی از فرصت ها و تهدیدهای مربوط به اجرای برنامه های بلندمدت حفاظت از میراث فرهنگی را در عین یکپارچگی با واقعیت های زندگی انسان ارائه می دهد.

در کشور ایران، به دلیل تعدد عناصر درگیر در تصمیم گیری های مرتبط با میراث فرهنگی، ساختار تصمیم گیری و مدیریت میراث فرهنگی از انسجام و یکپارچگی لازم برخوردار نمی باشد. ازسوی دیگر مشارکت ندادن مردم در فرایند برنامه ریزی و تصمیم گیری میراث فرهنگی، موجب کاهش علاقه و تمایل شهروندان به حفاظت از میراث فرهنگی گردیده است. با توجه به چنین مشکلاتی، برنامه ریزی یکپارچه و راهبردی حفاظت از میراث فرهنگی در شهرهای کشور به ویژه شهرهای تاریخی-فرهنگی ضرورت دارد.

در شهر همدان، تپه تاریخی هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی با ارزش، نماد هویت، فرهنگ و تاریخ ایرانی است و علاوه بر اینکه در مقیاس شهری و ملی عمل می کند، در سطح بین المللی نیز از جایگاه قابل توجهی برخوردار می باشد به طوری که در فهرست موقت میراث جهانی به ثبت رسیده است. با وجود ارزش و اهمیت فزاینده این اثر، به دلیل نبود رهیافت، سازو کار و سیستم برنامه ریزی یکپارچه، نواحی پیرامونی به حریم این میراث فرهنگی تجاوز کرده و با فرسودگی اجتماعی-اقتصادی و کالبدی خود، زمینه تضعیف این فضای با ارزش تاریخی را نیز فراهم کرده اند. از سوی دیگر سازمان میراث فرهنگی استان به منظور آزادسازی عرصه تپه هگمتانه و انجام کاوش های باستان شناسی اقدام به خرید واحدهای مسکونی واقع در محیط پیرامون و یا عرصه تپه و تخریب آن ها بدون تولید یک برنامه شهری مطلوب برای مطالعه و تحلیل اثرات این تصمیم ها برشهر همدان نموده است.

هدف این پایان نامه، برقراری تعامل لازم بین دو قلمروی اصلی "برنامه ریزی شهری" و "برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی" در نمونه موردی، تپه تاریخی هگمتانه در شهر همدان، به منظور یکپارچه سازی تصمیمات شهری و تصمیمات مربوط به این محوطه میراث فرهنگی می باشد. پیشنهاد اصلی پایان نامه، یک "رهیافت برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از میراث فرهنگی به عنوان بخشی از یک سیستم یکپارچه برنامه ریزی شهری و حفاظت از میراث فرهنگی" است که با به کارگیری رندکارهای پیشنهادی، از یک سو می تواند اثرات متقابل منفی تپه هگمتانه و محیط پیرامون بر یکدیگر را تا حد امکان کاهش دهد و از سوی دیگر با معرفی عناصر پایه دو انگاشت "تفکر راهبردی" و "یکپارچگی" می تواند زمینه هماهنگی و همسویی برنامه های توسعه شهری همدان با پروگرام های حفاظت از تپه تاریخی هگمتانه را فراهم سازد.

با تشکر و سپاس فراوان از

- استاد ارجمندم سرکار خانم دکتر زهره عبدی دانشپور ، که در تمامی مراحل تدوین پایان نامه راهنمای اینجانب بودند و از هیچ کوششی دریغ نورزیدند.
- استاد مشاور محترم اینجانب ، جناب آقای دکتر زرگر
- اساتید گرامی دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهیدبهبشتی
- همکاران و دوستان بزرگووارم در سازمان میراث فرهنگی کشور خانم لیلا صمدی رندی، آقای مهندس امین افشار و آقای مهندس طلوع
- مدیر محترم پایگاه تپه هگمتانه جناب آقای مهندس رشیدبیگی
- کارشناسان سازمان مسکن و شهرسازی و شهرداری همدان

فهرست مطالب

بخش نخست : معرفی کلیات طرح پژوهش	۱
فصل اول : تشریح موضوع و مساله مورد پژوهش	۲
فصل دوم: تشریح پرسش های مورد پژوهش	۲
فصل سوم : تشریح اهداف کلان و خرد پژوهش	۳
فصل چهارم : تشریح فرضیه های پایه پژوهش	۳
فصل پنجم : تشریح روش کار پژوهشی	۳
۱-۵- روش جمع آوری اطلاعات	۴
۱-۵-۲- روش تحلیل اطلاعات	۴
۱-۵-۳- روش تجویز	۴
بخش دوم : معرفی مبانی و چارچوب های نظری حفاظت از میراث فرهنگی	۶
فصل اول : مقدمه	۷
فصل دوم : معرفی تعاریف و مفاهیم مربوط به میراث فرهنگی در سطح بین المللی	۹
۲-۱- مقدمه	۱۰
۲-۲- تعریف میراث فرهنگی	۱۰
۲-۳- معرفی و بررسی گونه بندی های مختلف میراث فرهنگی در سطح بین المللی	۱۰
۲-۳-۱- گونه بندی میراث جهانی	۱۰
۲-۳-۱-۱- میراث طبیعی	۱۰
۲-۳-۱-۲- میراث فرهنگی	۱۰
۲-۳-۱-۳- میراث مختلط طبیعی و فرهنگی	۱۱
۲-۳-۱-۴- میراث منقول	۱۱
۲-۳-۱-۵- مناظر با ارزش از نظر فرهنگی	۱۱
۲-۳-۲- گونه بندی میراث فرهنگی در کشورهای مختلف	۱۱
۲-۳-۲-۱- گونه بندی در کشور ژاپن	۱۱
۲-۳-۲-۲- گونه بندی در کشور هند	۱۲
۲-۳-۲-۳- گونه بندی در کشور بلژیک	۱۲
۲-۳-۲-۴- گونه بندی در کشور فرانسه	۱۲
۲-۳-۲-۵- گونه بندی در جمهوری چکسلواکی	۱۲
۱-۲-۲-۶- گونه بندی در کشور استرالیا	۱۳
فصل سوم : معرفی چارچوب سازمانی حفاظت از میراث فرهنگی در سطح بین المللی	۱۴
۳-۱- مقدمه	۱۵
۳-۲- معرفی نهاد های بین المللی درگیر در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی در جهان	۱۵
۳-۲-۱- سازمان فرهنگی ، علمی و آموزشی ملل متحد (یونسکو)	۱۵
۳-۲-۲- کمیته میراث جهانی	۱۵
۳-۲-۳- مرکز بین المللی مطالعه نگهداشت و بازسازی دارایی فرهنگی (ICROM)	۱۶
۳-۲-۴- شورای بین المللی یادمان ها و محوطه ها	۱۶
فصل چهارم: معرفی چارچوب حقوقی حفاظت از میراث فرهنگی در سطح بین المللی	۱۷
۴-۱- مقدمه	۱۸
۴-۲- معرفی عهدنامه های بین المللی مربوط به میراث فرهنگی در سطح بین المللی	۱۸
۴-۲-۱- عهدنامه پشتیبانی از میراث فرهنگی در مواقع جنگ	۱۸

۱۸	۴-۲-۲- عهدنامه ممنوعیت ورود و خروج غیرقانونی دارایی های فرهنگی و تغییر مالکیت آن ها
۱۹	۴-۲-۳- عهدنامه حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی جهانی
۱۹	۴-۲-۴- عهدنامه حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب
۱۹	۴-۲-۵- عهدنامه پشتیبانی و حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس
۲۰	۴-۳- منشورهای ایکوموس در ارتباط با میراث جهانی
۲۱	فصل پنجم: معرفی چارچوب مالی حفاظت از میراث فرهنگی در سطح بین المللی
۲۲	۵-۱- مقدمه
۲۲	۵-۲- معرفی منابع مالی مربوط به میراث فرهنگی در سطح بین المللی
۲۲	۵-۲-۱- صندوق میراث جهانی
۲۲	۵-۲-۲- کمک های بین المللی
۲۴	۵-۲-۳- سایر منابع مالی
۲۵	فصل ششم: معرفی فرایند ثبت و حذف یک میراث در فهرست میراث جهانی
۲۶	۶-۱- مقدمه
۲۶	۶-۲- معرفی فرایند ثبت یک میراث در فهرست میراث جهانی
۲۶	۶-۲-۱- مرحله نخست: ثبت میراث در فهرست موقت میراث جهانی
۲۷	۶-۲-۲- مرحله دوم: تهیه پیشنهاد نامزدی از سوی کشور عضو عهدنامه
۲۷	۶-۲-۳- مرحله سوم: ثبت پیشنهاد نامزدی در دبیرخانه کمیته میراث جهانی
۲۷	۶-۲-۴- مرحله چهارم: ارزیابی پیشنهاد نامزدی توسط گروه های رایزنی میراث جهانی
۲۸	۶-۲-۵- مرحله پنجم: تصمیم گیری کمیته میراث جهانی
۲۸	الف- گزینه نخست: تصمیم به ثبت میراث
۲۹	ب- گزینه دوم: تصمیم به عدم ثبت میراث
۲۹	ج- گزینه سوم: تصمیم به عودت دادن پیشنهاد
۲۹	د- گزینه چهارم: تصمیم به معوق شدن پیشنهاد
۳۱	۶-۳- معرفی فرایند حذف یک میراث از فهرست میراث جهانی
۳۳	فصل هفتم: معرفی اصول پایه و شیوه های برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی
۳۴	۷-۱- مقدمه
۳۴	۷-۲- ضرورت حفاظت از میراث فرهنگی
۳۴	۷-۳- تعریف برنامه ریزی حفاظت
۳۵	۷-۴- معرفی شیوه های گوناگون پیشنهاد شده فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در سطح بین المللی
۳۵	۷-۴-۱- معرفی فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی پیشنهادی ایکوموس در منشور ونیز (۱۹۶۴ میلادی)
۳۵	۷-۴-۲- معرفی فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی پیشنهادی ایکوموس (ICOMOS) در منشور بورا (۱۹۷۹ میلادی)
۳۷	۷-۴-۲-۱- معرفی ویژگی های فرایند حفاظت پیشنهادی منشور بورا
۳۷	۷-۴-۲-۲- معرفی مراحل فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی پیشنهادی منشور بورا
۳۹	۷-۴-۲-۲-۱- مرحله نخست: شناخت و توصیف
۳۹	۷-۴-۲-۲-۲- مرحله دوم: ارزیابی و تحلیل
۴۱	۷-۴-۲-۲-۳- مرحله سوم: پاسخ
۴۳	فصل هشتم: معرفی اصول و مفاهیم مدیریت حفاظت از میراث فرهنگی
۴۴	۸-۱- مقدمه
۴۴	۸-۲- تعریف برنامه مدیریت حفاظت از میراث فرهنگی
۴۴	۸-۲-۱- معرفی مراحل مختلف فرایند مدیریت حفاظت از میراث فرهنگی

۴۴	۸-۲-۱-۱- مرحله نخست : شناخت
۴۴	۸-۲-۱-۲- مرحله دوم : ارزیابی
۴۵	۸-۲-۱-۳- مرحله سوم : تعریف خط مشی های مدیریت براساس نتایج مرحله ارزیابی و بیانیه اهداف
۴۵	۸-۲-۱-۴- مرحله چهارم : توسعه راهبردهای مدیریت
۴۵	۸-۲-۱-۵- مرحله پنجم : اجرا ، فرآینبی و ارزیابی مجدد
۴۷	فصل نهم : بررسی ارتباط بین توسعه پایدار و حفاظت از میراث فرهنگی
۴۸	۹-۱- مقدمه
۴۸	۹-۲- تعریف پایداری و توسعه پایدار
۴۸	۹-۳- بررسی میانکنش پایداری و میراث فرهنگی
۵۱	فصل دهم : معرفی رهیافت برنامه ریزی راهبردی
۵۲	۱۰-۱- مقدمه
۵۲	۱۰-۲- معرفی رهیافت برنامه ریزی راهبردی
۵۲	۱۰-۳- معرفی عناصر اصلی رهیافت برنامه ریزی راهبردی
۵۲	۱۰-۳-۱- توسعه پایدار
۵۳	۱۰-۳-۲- انعطاف پذیری
۵۳	۱۰-۳-۳- مشارکت
۵۳	۱۰-۳-۴- حکومت محلی
۵۴	فصل یازدهم : جمع بندی
۵۷	بخش سوم : معرفی و بررسی تجارب جهانی مرتبط با حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی
۵۸	فصل نخست : مقدمه
۶۰	فصل دوم: معرفی تجارب بین المللی حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی
۶۱	۲-۱- مقدمه
۶۱	۲-۲- معرفی تجربه حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در کشور های بیشتر توسعه یافته
۶۱	۲-۲-۱- معرفی تجربه حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در کشور کانادا
۶۱	۲-۲-۱-۱- معرفی فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در کشور کانادا
۶۱	۲-۲-۱-۱-۱- مرحله نخست : شناسایی ارزش میراث و عناصر عمده آن
۶۱	۲-۲-۱-۱-۲- مرحله دوم : تعیین شیوه های مداوای نخستین
۶۲	۲-۲-۱-۱-۳- مرحله سوم : بازبینی استانداردهای حفاظت
۶۲	۲-۲-۱-۱-۴- مرحله چهارم : پیگیری رهنمون ها یا دستورالعمل های پاسخگو به شیوه مداوای انتخاب شده و گونه بندی میراث
۶۴	۲-۲-۲- معرفی تجربه حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در کشور یونان (نمونه شهر آتن)
۶۴	۲-۳- معرفی تجربه حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در کشور های کمتر توسعه یافته (کشور پرو)
۶۴	۲-۳-۱- معرفی اجمالی محوطه چان چان و برنامه حفاظت آن
۶۵	۲-۳-۲- معرفی فرایند برنامه ریزی حفاظت از محوطه تاریخی چان چان
۶۵	۲-۳-۲-۱- مرحله نخست : مطالعه و جمع آوری اطلاعات
۶۵	۲-۳-۲-۲- مرحله دوم : تحلیل
۶۵	۲-۳-۲-۳- مرحله سوم : پاسخ
۶۶	۲-۳-۲-۴- مرحله چهارم : اجرای برنامه
۶۸	۲-۴- معرفی تجربه حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در کشور های سوسیالیستی (کشور چین)
۶۸	۲-۴-۱- معرفی فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در کشور چین
۶۸	۲-۴-۱-۱- مرحله نخست: مطالعه و شناخت
۶۸	۲-۴-۱-۲- مرحله دوم : ارزیابی

۶۹	۳-۱-۴-۲- مرحله سوم : اعلام آگهی رسمی و اداری محوطه میراث به عنوان محوطه پشتیبانی شده
۶۹	۴-۱-۴-۲- مرحله چهارم :تهیه برنامه جامع حفاظت
۶۹	۵-۱-۴-۲- مرحله پنجم - اجرای برنامه جامع حفاظت.....
۶۹	۶-۱-۴-۲- مرحله ششم - مرور و بازبینی دوره ای برنامه جامع حفاظت.....
۷۱	فصل سوم : معرفی تجارب ملی حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در ایران.....
۷۲	۱-۳- مقدمه
۷۲	۲-۳- معرفی تجربه حفاظت از باروی قدیمی شهر ری
۷۲	۱-۲-۳- معرفی اجمالی باروی قدیمی شهر ری.....
۷۲	۲-۲-۳- معرفی برنامه حفاظت از باروی قدیمی شهر ری
۷۳	۳-۳- معرفی تجربه حفاظت از قلعه سنگی رباط کریم
۷۳	۱-۳-۳- معرفی اجمالی قلعه سنگی رباط کریم.....
۷۳	۲-۳-۳- معرفی برنامه حفاظت از قلعه سنگی رباط کریم
۷۳	۴-۳- معرفی تجربه حفاظت از مجموعه زندیه شیراز
۷۳	۱-۳-۴- معرفی اجمالی مجموعه زندیه شیراز.....
۷۳	۲-۳-۴- معرفی برنامه حفاظت از مجموعه زندیه شیراز
۷۴	فصل چهارم : جمع بندی
	بخش چهارم : معرفی فنون و روش های قابل به کارگیری در تحلیل و برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی :
۷۶	فن تحلیل اثر
۷۷	فصل نخست : مقدمه
۷۹	فصل دوم : معرفی فنون و روش های برنامه ریزی شهری
۸۰	۱-۲- مقدمه
۸۰	۲-۲- دسته بندی فنون و روش های برنامه ریزی شهری
۸۰	۳-۲- معرفی اصول پایه به کارگیری فنون در برنامه ریزی.....
۸۱	فصل سوم: معرفی فن تحلیل اثر
۸۲	۱-۳- مقدمه
۸۲	۲-۳- معرفی ویژگی های فن تحلیل اثر
۸۲	۳-۳- معرفی زمینه های به کارگیری فن تحلیل اثر
۸۲	۱-۳-۳- معرفی فن تحلیل اثرات اجتماعی
۸۳	۱-۱-۳-۳- اصول کلی فرایند تحلیل اثرات اجتماعی
۸۳	۲-۱-۳-۳- اهداف فرایند تحلیل اثرات اجتماعی
۸۳	۳-۱-۳-۳- معرفی فرایند تحلیل اثرات اجتماعی
۸۴	۴-۱-۳-۳- معرفی فنون و روش های تحلیل اثرات اجتماعی.....
۸۵	۲-۳-۳- معرفی فن تحلیل اثرات زیست محیطی
۸۵	۱-۲-۳-۳- اصول کلی فرایند تحلیل اثرات زیست محیطی
۸۶	۲-۲-۳-۳- اهداف فرایند تحلیل اثرات زیست محیطی
۸۶	۳-۲-۳-۳- معرفی فرایند تحلیل اثرات زیست محیطی
۸۷	۴-۲-۳-۳- معرفی فنون و روش های تحلیل اثرات زیست محیطی
۸۸	۳-۳-۳- معرفی فن تحلیل اثرات اقتصادی
۸۸	۱-۳-۳-۳- معرفی فرایند تحلیل اثرات اقتصادی
۸۹	۲-۳-۳-۳- معرفی فنون و روش های تحلیل اثرات اقتصادی.....
۸۹	الف- فن تحلیل هزینه - فایده
۹۱	ب- تحلیل درونداد - برونداد

۹۱	۳-۳-۴- معرفی فن تحلیل اثرات ترافیکی
۹۳	فصل چهارم : جمع بندی
۹۴	بخش پنجم : معرفی سیر تحول و شیوه های تصمیم گیری ، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در ایران
۹۵	فصل اول : مقدمه
۹۷	فصل دوم : معرفی گونه بندی میراث فرهنگی و سابقه توجه به آن در ایران
۹۸	۲-۱- مقدمه
۹۸	۲-۲- معرفی گونه بندی میراث فرهنگی در ایران
۹۸	۲-۳- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در ایران
۹۸	۲-۳-۱- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در ایران در دوران پیش از انقلاب
۹۹	۲-۳-۲- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در ایران در دوران بعد از انقلاب
۱۰۰	فصل سوم : معرفی چارچوب تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در ایران
۱۰۱	۳-۱- مقدمه
۱۰۱	۳-۲- معرفی نهادهای درگیر در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی در ایران
۱۰۱	۳-۲-۱- معرفی ساختار سازمانی میراث فرهنگی در ایران
۱۰۵	۳-۳- معرفی چارچوب حقوقی میراث فرهنگی در ایران
۱۰۶	۳-۴- معرفی چارچوب مالی میراث فرهنگی در ایران
۱۰۶	۳-۴-۱- معرفی منابع مالی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور
۱۰۷	۳-۴-۲- معرفی زمینه های استفاده از منابع مالی میراث فرهنگی در ایران
۱۰۷	۳-۴-۳- مرور سابقه کمک های بین المللی به میراث فرهنگی در جهان و در ایران
۱۰۹	پی نویس ها
۱۱۰	فصل چهارم : معرفی فرایند ثبت میراث فرهنگی در فهرست میراث ملی کشور ایران
۱۱۱	۴-۱- مقدمه
۱۱۱	۴-۲- معرفی سابقه توجه به ثبت میراث فرهنگی در ایران
۱۱۱	۴-۲-۱- معرفی فرایند ثبت آثار فرهنگی - تاریخی غیرمنقول در فهرست آثار ملی ایران
۱۱۱	۴-۲-۱-۱- نخست : بررسی ، شناسایی و تشخیص
۱۱۲	۴-۲-۱-۲- مرحله دوم : اخطار به مالک
۱۱۲	۴-۲-۱-۳- مرحله سوم : اعلام عمومی ثبت اثر
۱۱۲	۴-۲-۱-۴- مرحله چهارم : تنظیم و تشکیل پرونده ثبت اثر
۱۱۲	۴-۲-۲- معرفی فرایند ثبت آثار فرهنگی - تاریخی منقول در فهرست آثار ملی ایران
۱۱۳	فصل پنجم : جمع بندی
۱۱۵	بخش ششم : انتخاب نمونه موردی و شناخت آن
۱۱۶	فصل اول : مقدمه
۱۱۸	فصل دوم: انتخاب و شناخت پایه نمونه موردی: تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن در شهر همدان
۱۱۹	۲-۱- مقدمه
۱۱۹	۲-۲- معرفی دلایل انتخاب نمونه موردی
۱۲۰	۲-۳- معرفی ساختار کالبدی تپه هگمتانه و محیط پیرامون
۱۲۱	۲-۳- معرفی ساختار کالبدی تپه هگمتانه و محیط پیرامون
۱۲۱	۲-۳-۱- معرفی ویژگی های تاریخی تپه هگمتانه
۱۲۲	۲-۳-۲- معرفی موقعیت تپه هگمتانه در شهر همدان
۱۲۴	۲-۳-۳- معرفی برنامه های شهری مرتبط با تپه هگمتانه و محیط پیرامون
۱۲۴	۲-۳-۳-۱- برنامه کارل فریش - ۱۳۱۰ شمسی
۱۲۴	۲-۳-۳-۲- طرح جامع شهر همدان - ۱۳۴۴ شمسی

۱۲۴ طرح تفصیلی شهر همدان- ۱۳۶۲ شمسی
۱۲۴ طرح محور فرهنگی - تاریخی شهر همدان - ۱۳۷۱ شمسی
۱۲۵ طرح تفصیلی شهر همدان - ۱۳۸۳ شمسی
۱۲۶ مرور تحولات کالبدی تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن طی سال های ۱۳۷۷-۱۳۱۵ شمسی
۱۲۹ معرفی بستر تاریخی محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۳۱ بررسی ساختار کاربرد فضا در محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۳۴ بررسی ساختار کاربرد فضا در داخل محوطه تپه هگمتانه
۱۳۶ معرفی ساختار جمعیتی محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۳۷ معرفی ساختار اقتصادی محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۳۷ معرفی ویژگی های اقتصادی ساکنین محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۳۸ بررسی قیمت زمین در محیط پیرامون تپه هگمتانه
۱۴۰ بررسی و تحلیل ساختار گردشگری تپه هگمتانه طی سال های ۱۳۷۵-۱۳۸۵
۱۴۴ فصل سوم : معرفی سیر تحول و شیوه های تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در استان همدان
۱۴۵ ۳-۱- مقدمه
۱۴۵ ۳-۲- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در استان همدان
۱۴۵ ۳-۲-۱- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در استان همدان در دوران پیش از انقلاب
۱۴۵ ۳-۲-۲- معرفی سابقه توجه به میراث فرهنگی در استان همدان در دوران بعد از انقلاب
۱۴۶ ۳-۳- معرفی چارچوب تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در استان همدان
۱۴۶ ۳-۳-۱- معرفی نهاد های درگیر در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی در استان همدان
۱۴۸ ۳-۳-۲- معرفی چارچوب سازمانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان همدان
۱۴۹ ۳-۳-۳- معرفی چارچوب حقوقی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان همدان
۱۴۹ ۳-۳-۴- معرفی چارچوب مالی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان همدان
۱۵۰ پی نویس ها
۱۵۳ فصل چهارم : معرفی سیر تحول و شیوه های تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت تپه هگمتانه
۱۵۴ ۴-۱- مقدمه
۱۵۴ ۴-۲- معرفی سابقه توجه به تپه هگمتانه
۱۵۴ ۴-۲-۱- معرفی سابقه توجه به تپه هگمتانه در دوران پیش از انقلاب اسلامی
۱۵۴ ۴-۲-۲- معرفی سابقه توجه به تپه هگمتانه در دوران بعد از انقلاب اسلامی
۱۵۵ ۴-۳- معرفی چارچوب تصمیم گیری ، برنامه ریزی و مدیریت تپه هگمتانه
۱۵۵ ۴-۳-۱- معرفی نهاد های درگیر در تصمیم گیری های مربوط به تپه هگمتانه
۱۵۷ ۴-۳-۲- معرفی چارچوب حقوقی تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن
۱۵۹ ۴-۳-۳- معرفی چارچوب مالی تپه هگمتانه
۱۶۰ فصل پنجم: جمع بندی

بخش هفتم : تحلیل اثر، تهدیدها و قیود، پتانسیل ها و فرصت ها در نمونه موردی : تپه هگمتانه و محیط شهری

۱۶۱ پیرامون آن
۱۶۲ فصل نخست : مقدمه
۱۶۴ فصل دوم : تحلیل اثرات متقابل تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن
۱۶۵ ۲-۱- مقدمه
۱۶۵ ۲-۲- تحلیل اثرات تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون
۱۶۵ ۲-۲-۱- معرفی اثرات اجتماعی تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون
۱۶۶ ۲-۲-۲- معرفی اثرات اقتصادی تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون
۱۶۷ ۲-۲-۳- معرفی اثرات زیست محیطی تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون

۱۶۷	۲-۲-۴- معرفی اثرات ترافیکی تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون.....
۱۶۷	۲-۲-۵- معرفی اثرات کالبدی تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون.....
۱۶۸	۲-۳- تحلیل اثرات محیط شهری بر تپه هگمتانه.....
۱۷۰	فصل سوم : تحلیل تهدیدها و قیود ، فرصت ها و پتانسیل های مرتبط با تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۷۱	۳-۱- مقدمه.....
۱۷۱	۳-۲- معرفی تهدیدها و قیود وارد بر ساختار تصمیم گیری تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۷۱	۳-۲-۱- معرفی تهدیدها و قیود مرتبط با تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن بر اساس نظرات مسئولین.....
۱۷۲	۳-۲-۲- معرفی تهدیدها و قیود مرتبط با تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن بر اساس برداشت میدانی دانشجو.....
۱۷۳	۳-۳- تحلیل فرصت ها و پتانسیل های موجود در ساختار تصمیم گیری تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۷۴	فصل چهارم : جمع بندی.....

بخش هشتم : معرفی سیستم پیشنهادی برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط

پیرامون آن..... ۱۷۷

۱۷۸	فصل اول : مقدمه.....
۱۸۰	فصل دوم : معرفی سیستم برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
	فصل سوم : معرفی ویژگی های محتوایی پیشنهادی برنامه راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن (سند برنامه).....
۱۸۲	۳-۱- مقدمه.....
۱۸۳	۳-۲- مرحله نخست- تدوین بیانیه اهداف برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۸۳	۳-۲-۱- ردیابی و معرفی اهداف برنامه های شهری و فرادست.....
۱۸۴	۳-۲-۲- استنتاج اهداف از ارزش ها.....
۱۸۴	۳-۲-۲-۱- تعریف ارزش.....
۱۸۵	۳-۲-۲-۲- اهمیت ارزش در برنامه ریزی شهری.....
۱۸۷	۳-۲-۳- معرفی اهداف منتج از پرسشنامه ساکنین و مسئولین (اهداف منتج از مشکلات برنامه ریزی).....
۱۸۷	۳-۲-۴- معرفی بیانیه نهایی اهداف برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری.....
۱۸۹	پیرامون آن.....

۳-۳- مرحله دوم - تدوین راهبردهای برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن.....

۱۹۱	فصل چهارم : معرفی روندکار پیشنهادی راه اندازی، توسعه و فعال کردن برنامه راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۹۶	۴-۱- مقدمه.....
۱۹۷	۴-۲- معرفی اهداف روندکاری.....
۱۹۷	۴-۳- معرفی عناصر تصمیم گیری موردنیاز راه اندازی و توسعه برنامه راهبردی حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۱۹۷	۴-۳-۱- معرفی عناصر پیشنهادی با تاثیر مستقیم در تصمیم گیری های مربوط به تپه هگمتانه.....
۱۹۸	۴-۳-۲- معرفی عناصر هماهنگ کننده ساختار تصمیم گیری تپه هگمتانه.....
۱۹۸	۴-۴- معرفی ابزارهای موردنیاز برای راه اندازی و توسعه برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن.....
۲۰۱	پیرامون آن.....

بخش نهم : جمع بندی و نتیجه گیری..... ۲۰۲

۲۰۳	فصل اول : مقدمه.....
۲۰۴	فصل دوم : پاسخ به پرسش ها و اهداف و بررسی درستی فرضیه پایه پژوهش.....
۲۰۴	۲-۱- پاسخ به پرسش ها و اهداف پژوهش.....
۲۰۵	۲-۲- بررسی درستی و مناسبت لازم فرضیه پایه پژوهش.....

۲۰۶ فصل سوم : معرفی دستاوردهای پژوهشی که پایه و اساس این پایان نامه را تشکیل می دهد.
۲۰۷ فصل چهارم : پیشنهاد مربوط به ادامه کار و گسترش دستورکار این پایان نامه
۲۰۸ پیوست ها
۲۲۹ منابع و مآخذ

فهرست شکل ها

- شکل شماره ۱: نمودار روش کار پایان نامه..... ۵
- شکل شماره ۲: نمودار روش کار بخش دوم..... ۸
- شکل شماره ۳: فعالیت های یونسکو (UNESCO) در ارتباط با میراث جهانی..... ۱۵
- شکل شماره ۴: فعالیت های کمیته میراث جهانی در ارتباط با میراث جهانی..... ۱۶
- شکل شماره ۵: فعالیت های ICCROM در ارتباط با میراث جهانی..... ۱۶
- شکل شماره ۶: منشورهای ایکوموس در ارتباط با میراث جهانی طی سال های ۲۰۰۳-۱۹۶۴ میلادی..... ۲۰
- شکل شماره ۷: گونه بندی کمک های بین المللی به میراث جهانی..... ۲۳
- شکل شماره ۸: فرایند ثبت میراث در فهرست نمونه، متعادل و معتبر میراث جهانی..... ۳۰
- شکل شماره ۹: فرایند حذف میراث از فهرست میراث جهانی..... ۳۲
- شکل شماره ۱۰: فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی پیشنهادی منشور ونیز، ۱۹۶۴ میلادی..... ۳۶
- شکل شماره ۱۱: فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی پیشنهادی منشور بورا، ۱۹۷۹ میلادی..... ۳۸
- شکل شماره ۱۲: معیارهای ارزیابی زمینه های مختلف مدیریت محوطه های باستان شناسی، منشور بورا ۱۹۷۹ میلادی..... ۴۱
- شکل شماره ۱۳: فرایند مدیریت حفاظت از میراث فرهنگی..... ۴۶
- شکل شماره ۱۴: میانکنش فرهنگ و پایداری..... ۵۰
- شکل شماره ۱۵: ساختار تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در سطح بین المللی..... ۵۵
- شکل شماره ۱۶: نمودار روش کار بخش سوم..... ۵۹
- شکل شماره ۱۷: فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در کشور کانادا..... ۶۳
- شکل شماره ۱۸: فرایند برنامه ریزی حفاظت از محوطه تاریخی چان چان..... ۶۷
- شکل شماره ۱۹: فرایند برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی در کشور چین..... ۷۰
- شکل شماره ۲۰: تجارب ایران و کشورهای مختلف در ارتباط با حفاظت، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی..... ۷۵
- شکل شماره ۲۱: نمودار روش کار بخش چهارم..... ۷۸
- شکل شماره ۲۲: سنجه های ارزیابی اثرات اقتصادی..... ۸۹
- شکل شماره ۲۳: زمینه های به کار گیری فن تحلیل اثر..... ۹۳
- شکل شماره ۲۴: نمودار روش کار بخش پنجم..... ۹۶
- شکل شماره ۲۵: عناصر درگیر در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی در سطح ملی در ایران، ۱۳۸۶..... ۱۰۴
- شکل شماره ۲۶: ساختار تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در ایران..... ۱۱۴
- شکل شماره ۲۷: نمودار روش کار بخش ششم..... ۱۱۷
- شکل شماره ۲۸: موقعیت تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن در شهر همدان..... ۱۲۰
- شکل شماره ۲۹: اولویت تپه هگمتانه در بین میراث فرهنگی شهر بر اساس نظرات ساکنین..... ۱۲۲
- شکل شماره ۳۰: منطقه بندی شهرداری همدان در سال ۱۳۸۶..... ۱

۱۲۳

- شکل شماره ۳۱: عکس هوایی تپه و محیط پیرامون آن در سال ۱۳۱۵..... ۱۲۶
- شکل شماره ۳۲: عکس هوایی تپه و محیط پیرامون آن در سال ۱۳۳۵..... ۱۲۷
- شکل شماره ۳۳: عکس هوایی تپه و محیط پیرامون آن در سال ۱۳۴۷..... ۱۲۷
- شکل شماره ۳۴: عکس هوایی تپه و محیط پیرامون آن در سال ۱۳۶۶..... ۱۲۸
- شکل شماره ۳۵: عکس هوایی تپه و محیط پیرامون آن در سال ۱۳۷۷..... ۱۲۹
- شکل شماره ۳۶: محله بندی سنتی محیط پیرامون تپه هگمتانه..... ۱۳۰
- شکل شماره ۳۷: موقعیت عناصر با ارزش تاریخی واقع در محیط پیرامون تپه هگمتانه در سال ۱۳۸۶..... ۱۳۱
- شکل شماره ۳۸: کاربرد فضا در محیط پیرامون تپه هگمتانه (منطقه یک شهر همدان) در سال ۱۳۸۱..... ۱۳۲
- شکل شماره ۳۹: کاربرد فضا در محیط پیرامون تپه هگمتانه در سال ۱۳۸۱..... ۱۳۳

- شکل شماره ۴۰: کاربرد فضا در داخل محوطه تپه هگمتانه..... ۱۳۵
- شکل شماره ۴۱: مدت سکونت ساکنین و اشتغال کسبه در محیط پیرامون تپه هگمتانه..... ۱۳۶
- شکل شماره ۴۲: میزان و نوع مشارکت ساکنین برای حفاظت از تپه هگمتانه..... ۱۳۶
- شکل شماره ۴۳: دلایل ساکنین برای انتخاب محیط پیرامون تپه هگمتانه به عنوان محل سکونت..... ۱۳۷
- شکل شماره ۴۴: دلایل کسبه برای انتخاب محیط پیرامون تپه هگمتانه به عنوان محل کسب و کار..... ۱۳۷
- شکل شماره ۴۵: قیمت زمین در محیط پیرامون تپه هگمتانه در سال ۱۳۸۶..... ۱۳۹
- شکل شماره ۴۶: تعداد بازدیدکننده تپه هگمتانه طی سال های ۱۳۷۵-۱۳۸۵..... ۱۴۰
- شکل شماره ۴۷: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۷۵..... ۱۴۱
- شکل شماره ۴۸: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۷۶..... ۱۴۱
- شکل شماره ۴۹: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۷۷..... ۱۴۱
- شکل شماره ۵۰: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۷۸..... ۱۴۱
- شکل شماره ۵۱: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۷۹..... ۱۴۲
- شکل شماره ۵۲: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۰..... ۱۴۲
- شکل شماره ۵۳: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۱..... ۱۴۲
- شکل شماره ۵۴: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۲..... ۱۴۲
- شکل شماره ۵۵: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۳..... ۱۴۲
- شکل شماره ۵۶: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۴..... ۱۴۳
- شکل شماره ۵۷: سهم بازدیدکنندگان از تپه هگمتانه از کل بازدیدکنندگان میراث فرهنگی شهر همدان، ۱۳۸۵..... ۱۴۳
- شکل شماره ۵۸: عناصر تصمیم گیری میراث فرهنگی در استان همدان، ۱۳۸۶..... ۱۴۷
- شکل شماره ۵۹: عناصر درگیر در تصمیم گیری های مربوط به تپه هگمتانه، ۱۳۸۶..... ۱۵۶
- شکل شماره ۶۰: منطقه بندی حریم حفاظتی عرصه تپه هگمتانه، ۱۳۷۰..... ۱۵۸
- شکل شماره ۶۱: نمودار روش کار بخش هفتم..... ۱۶۳
- شکل شماره ۶۲: تعداد پروانه ساختمانی صادره در منطقه ۳ شهرداری همدان طی سال های ۱۳۸۶-۱۳۷۶..... ۱۶۸
- شکل شماره ۶۳: میزان آگاهی مسئولین سازمان های با تاثیر غیر مستقیم در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی از تصمیم های مرتبط با تپه هگمتانه..... ۱۷۲
- شکل شماره ۶۴: طبقه بندی اثرات محیط شهری بر تپه هگمتانه..... ۱۷۴
- شکل شماره ۶۵: طبقه بندی اثرات تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون..... ۱۷۵
- شکل شماره ۶۶: طبقه بندی قیود و تهدیدهای وارد بر ساختار تصمیم گیری تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن..... ۱۷۵
- شکل شماره ۶۷: نمودار روش کار بخش هشتم..... ۱۷۹
- شکل شماره ۶۸: فرایند سیستم پیشنهادی برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن در شهر همدان..... ۱۸۱
- شکل شماره ۶۹: ساختار سلسله مراتبی حرکت از ارزش به سمت اهداف خرد..... ۱۸۵
- شکل شماره ۷۰: اهداف برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن پاسخگو به ارزش های رفاهی..... ۱۸۷
- شکل شماره ۷۱: اهداف پیشنهادی پایان نامه برای برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن مبتنی بر مشکلات برنامه ریزی..... ۱۸۸
- شکل شماره ۷۲: بیانیه نهایی اهداف برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن..... ۱۹۰
- شکل شماره ۷۳: میزان موافقت یا مخالفت ساکنین محیط پیرامون تپه هگمتانه با تصمیم های پیشنهادی مرتبط با تپه هگمتانه..... ۱۹۱
- شکل شماره ۷۴: میزان موافقت یا مخالفت کسبه محیط پیرامون تپه هگمتانه با تصمیم های پیشنهادی مرتبط با تپه هگمتانه..... ۱۹۲
- شکل شماره ۷۵: راهبردهای برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن..... ۱۹۴

شکل شماره ۷۶: ساختار تصمیم‌گیری پیشنهادی در برنامه ریزی راهبردی و یکپارچه حفاظت از تپه هگمتانه و محیط شهری
پیرامون آن ۲۰۰

بخش نخست : معرفی کلیات طرح پژوهش

فصل اول: تشریح موضوع و مساله مورد پژوهش

شهر پدیده ای تاریخی است که نمی تواند از پیشینه تاریخی خود بگسلد یا آن را انکار کند. شهر با نواحی تاریخی اش هویت پیدا می کند، اعتبار می یابد و حتی حیات می یابد. بخشی از تاریخ شهر در میراث فرهنگی و تاریخی آن تجلی می یابد که ارزش های فرهنگی - تاریخی را دربرمی گیرد و علاوه بر این که برای نسل های امروز و فردا حامل پیام های مفید و ارزنده ای است، عامل وحدت مردم نیز به شمار می آید. میراث فرهنگی - تاریخی هویت و معنی شهر را تعریف می کند، به مردم کمک می کند تا تاریخ محلی خود را درک کرده و با گذشته ارتباط برقرار کنند، همچنین می تواند با جذب گردشگر زمینه رونق اقتصاد محلی را فراهم کند.

رشد شتابان شهرنشینی، افزایش آهنگ مهاجرت، افزایش ناگهانی جمعیت و گسترش کالبدی سریع شهرها از یک سو و به وجود آمدن نیازهای جدید در زندگی شهری از سوی دیگر زمینه تضعیف جایگاه میراث فرهنگی - تاریخی در شهرها و کاهش تمایل و احساس تعلق شهروندان به میراث فرهنگی را فراهم کرده و چالشی عمیق برای دست اندرکاران حفاظت و نگهداشت میراث فرهنگی به وجود آورده است. به منظور رویارویی با چنین چالش هایی، فرایند برنامه ریزی راه هایی را جهت مدیریت میراث و تصمیم گیری در مورد شیوه های حفاظت و نگهداشت آن ارائه می دهد و به مدیریت مشکلات میراث و کاهش اثرات نامطلوب آن ها بر میراث کمک می کند.

با توجه به این که میراث فرهنگی بخشی از پیکره شهر است و شهر نیز به عنوان یک سیستم عمل می کند، ارتباط متقابلی بین میراث فرهنگی به عنوان یکی از عناصر سیستم شهری و سایر عناصر این سیستم وجود دارد، بنابراین هر گونه دخالت در آن بر سایر اجزای سیستم شهری و کل شهر اثر می گذارد. با توجه به این موضوع نه فقط حفاظت میراث فرهنگی در شهرها بلکه توجه به اثرات متقابل میراث فرهنگی و فضای شهری پیرامون آن ضرورت می یابد.

در شهر همدان تپه تاریخی هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی با ارزش علاوه بر این که در مقیاس شهری عمل می نماید و سیستم شهر را تحت تاثیر قرار داده و در عین حال از آن تاثیر می پذیرد، نماد هویت، فرهنگ و تاریخ ایرانی است و در سطح ملی و حتی بین المللی نیز از جایگاه قابل توجهی برخوردار می باشد. با وجود ارزش و اهمیت فزاینده این اثر، به دلیل نبود ساز و کار برنامه ریزی حفاظت از تپه هگمتانه، نواحی پیرامونی به حریم این میراث فرهنگی تجاوز کرده و با فرسودگی کالبدی خود، زمینه تضعیف این فضای با ارزش تاریخی را نیز فراهم کرده است. از سوی دیگر سازمان میراث فرهنگی استان به منظور انجام کاوش های باستان شناسی اقدام به خرید واحدهای مسکونی اطراف این تپه و تخریب آن ها بدون در نظر گرفتن تبعات گسترده تر آن بر این میراث فرهنگی یعنی تپه هگمتانه و کل شهر همدان نموده است. این پایان نامه قصد دارد اثرات اعمال این تصمیم ها را بر تپه هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی از یک سو و بر محیط شهری پیرامون آن از سوی دیگر، تحلیل کند و همچنین تلاش بر این است که بتوان ارزش تاریخی تپه هگمتانه و جایگاه آن در شهر را - ضمن به حداقل رساندن اثرات منفی سیاست های حفظ و تقویت تپه هگمتانه بر فضای شهری پیرامون آن - با ارائه برنامه ای راهبردی که توان توجه به اثرات متقابل این دو پدیده را دارا باشد تحکیم نمود.

فصل دوم: تشریح پرسش های مورد پژوهش

در این پایان نامه سعی شده است پرسش ها ساختار سلسله مراتبی داشته باشند تا در نهایت امکان پاسخگویی به آن ها وجود داشته باشد، بدین منظور پرسش ها به دو دسته کلان و خرد (پرسش های مربوط به نمونه موردی) دسته بندی شده است. پرسش کلان مطرح شده در این پایان نامه عبارت است از:

- ارتباط بین برنامه ریزی شهری و برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی چگونه و به چه ترتیبی برقرار می گردد؟

پرسش های خُرد این پایان نامه که در ارتباط با نمونه موردی (یعنی تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن) است، به شرح زیر می باشد:

- چگونه و به چه ترتیبی می توان ارتباط بین "برنامه ریزی شهری" و "برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی" را - در مورد نمونه موردی این پایان نامه (یعنی تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن) برقرار نمود؟
- چگونه می توان اثرات منفی تصمیم های مرتبط با تپه هگمتانه را بر محیط پیرامون آن و شهر همدان کاهش داد؟
- چگونه می توان اثرات منفی برنامه های شهری مرتبط با محیط پیرامون تپه هگمتانه بر آن (به عنوان یک میراث فرهنگی) کاهش داد؟

فصل سوم: تشریح اهداف کلان و خُرد پژوهش

با توجه به موضوع پژوهش و در راستای پاسخگویی به پرسش ها، اهداف به دو دسته کلان و خُرد تقسیم بندی می شوند. هدف کلان این پایان نامه به شرح می باشد:

- ایجاد ارتباط بین عرصه برنامه ریزی شهری و برنامه ریزی حفاظت از میراث فرهنگی
- اهداف خُرد این پایان نامه که در ارتباط با نمونه موردی (یعنی تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن) است، به شرح می باشد:

- پایدار نمودن و تحکیم ارزش تاریخی تپه هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی در شهر همدان؛
- به حداقل رساندن اثرات منفی اجرای سیاست های مربوط به حفاظت تپه هگمتانه بر محیط شهری پیرامون تپه و شهر همدان و به طور متقابل کاهش اثرات منفی محیط شهری بر تپه هگمتانه.

فصل چهارم: تشریح فرضیه های پایه پژوهش

فرضیه ای که در این پایان نامه مورد توجه قرار گرفته است به شرح زیر می باشد:

- دخالت بی رویه، از پیش تدبیر نشده و برنامه ریزی نشده در تپه هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی - تاریخی و نیز در محیط پیرامون تپه، نه تنها بر آن اثر، بلکه بر کل شهر نیز اثرات منفی وارد می آورد، بنابراین:
- دخالت از پیش تدبیر شده و برنامه ریزی شده در تپه هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی - تاریخی و نیز در محیط پیرامون تپه، نه تنها بر آن اثر، بلکه بر کل شهر نیز می تواند اثرات مثبت وارد آورد.

فصل پنجم: تشریح روش کار پژوهشی

به منظور دستیابی به اهداف، فرایند تدوین پایان نامه شامل مراحل کلان زیر می باشد (شکل شماره ۱):

- معرفی کلیات طرح پژوهش
- معرفی چارچوب های نظری، تجربی و فنی حفاظت از میراث فرهنگی
- معرفی سیر تحول و شیوه های تصمیم گیری، برنامه ریزی و مدیریت میراث فرهنگی در ایران
- انتخاب نمونه موردی و شناخت آن
- برنامه ریزی حفاظت از تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن در شهر همدان

در طول فرایند تدوین پایان نامه روش ها و فنون متعددی برای جمع آوری اطلاعات، تحلیل اطلاعات و ارائه پیشنهادها به کار گرفته شده است. این روش ها به شرح زیر می باشند :

۵-۱- روش جمع آوری اطلاعات

اطلاعات موردنیاز پایان نامه با به کارگیری سه روش زیر جمع آوری گردیده است :

الف- روش مبتنی بر استفاده از اسناد موجود : در این روش با مطالعه منابع اطلاعاتی موجود که شامل کتب و مقالات داخلی و خارجی می باشد، اطلاعات موردنیاز استخراج گردیده است.

ب- روش مبتنی بر طراحی و استفاده از پرسشنامه : به منظور دستیابی به اهداف پایان نامه و استفاده از نظرات ساکنین و مسئولین ، چهار نوع پرسشنامه طراحی گردیده است، پرسش شوندگان شامل چهار دسته زیر می باشند :

- ساکنین محیط پیرامون تپه هگمتانه؛
 - کسبه محیط پیرامون تپه هگمتانه؛
 - مسئولین سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع استان همدان؛
 - مسئولین سازمان های با تاثیر غیرمستقیم در تصمیم گیری های مربوط به میراث فرهنگی شهر همدان شامل مسئولین سازمان مسکن و شهرسازی و شهرداری همدان.
- ج- روش مبتنی بر مصاحبه : بخشی از اطلاعات موردنیاز به ویژه اطلاعات مربوط به نمونه موردی، از طریق مصاحبه با کارشناسان و مسئولین جمع آوری گردیده است. مصاحبه شوندگان شامل مشاور فرهنگی معاونت فرهنگی سازمان میراث فرهنگی کشور و مدیر پایگاه هگمتانه می باشند.
- د- برداشت میدانی : با استفاده از برداشت میدانی توسط دانشجو، بخشی از اطلاعات کالبدی و سایر اطلاعات موردنیاز مربوط به نمونه موردی (مانند قیمت زمین) جمع آوری گردیده است.

۵-۲- روش تحلیل اطلاعات

در این پایان نامه، تحلیل وضع موجود نمونه موردی در سه زمینه اصلی زیر انجام گرفته است :

الف- تحلیل اثرات تپه هگمتانه به عنوان یک میراث فرهنگی و محیط شهری پیرامون آن بر یکدیگر.

ب- تحلیل تهدیدها و قیود وارد بر ساختار تصمیم گیری در مورد تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون آن.

ج- تحلیل پتانسیل ها و فرصت های موجود در ساختار تصمیم گیری تپه هگمتانه و محیط شهری پیرامون.

۵-۳- روش تجویز

تجویز موردنیاز در این پایان نامه دو زمینه زیر را در بر می گیرد :

- تجویزهای محتوایی یا تولید و ارائه راه حل های مقابله با اثرات منفی متقابل تپه هگمتانه و محیط پیرامون آن؛
- دسته دوم- تجویزهای روندکاری یا راه های مربوط به سازماندهی ابزارهای تولید، به کارگیری و اجرای برنامه ها.

شکل شماره ۱: نمودار روش کار پایان نامه

